

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

7. Ostenditur secundo ex locis quæ speciatim concupiscentiam velut
propinquam causam propagationis exprimunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

213

omnes aquas inde promanantes, & omnes A
fructus inde nascentes primam illam ori-
ginis redolere corruptionem; nisi vitium
ab ipso fonte primitus, & à radice tollatur.

Quæ vitiorum ex fonte, ex radice, ex ori-
gine propagatio, quia valde naturalis, &
communi cursu naturarum consentanea est,
hinc est quod Augustinus sæpè dicat, nihil mi-
randum esse quod ita fiat peccati propagatio;
cùm potius mirum foret, si contra accidere cer-
neremus: *Nec mirum autem, nec iniustum est, quod
radix profert damna à damnatos. Et in eodem li-
bro alio in loco: Si ergo hæc est conditio in corpore
mortis huius (quod concupiscentia non extin-
guitur) procul dubio satis evidenter apparet, unde
trahant parvuli obligationem peccati, cum carnaliter
nascuntur &c. Non enim hæc trahunt ex opere, quo
humanam Deus naturam fecit; sed ex vulnere, quod*

*natura humana hostis infixit &c. unde genus hu-
manum in his qui viam Dei ambulant, via dicitur et.
Hoc est, trahunt eam ex concupiscentia, quæ
tanquam vulnere, etiam dum bene vivimus,
claudicamus. De qua propagationis eviden-
tia, & quod nulla admiratione digna sit, plura
inferius dicturi sumus. Hæc interim sola, quæ
capite isto protulimus apertè probant, propter
illam naturæ vitiationem, ei stabiliter inhæ-
rentem, ex Augustini mente peccatum origi-
nale propagari: quod quemadmodum affir-
mativis locutionibus toties pronuntiantem
audivimus, ita negativis, sine naturæ corrup-
tione, quam voluntas fecit, non posse pecca-
tum originale propagari non minus perspicue
dicit, cùm Iuliano dicit: *Originale peccatum, Lib. 3. cont.
quod nos dicimus, vos negatis, nihilum esset utique, vel. c. 24.
nisi naturæ ex primi hominis voluntate vitiatæ.**

CAPVT SEPTIMVM.

Ostenditur secundò ex locis, quæ speciatim concupiscentiam
velut propinquam causam propagationis
exprimunt.

SED non contentus Augustinus ipsam A
primam originem propagationis origi-
nalis peccati designasse, quòd videlicet
natura in sua radice ita profundè vitia-
ta est, ut servato naturali ordine non possit
sine vitio tenacissimè sibi coherentè propagari,
sæpè clarissimis verbis ipsum tangit vitium,
nempe concupiscentiam carnis, cujus infectio-
ne & contagio peccatum in prolem generando
traicitur. Quid enim illis verbis evidentiùs?

*Occulta etiam tæbe carnalis concupiscentia sua tabi-
ficavit in se omnes de sua stirpe venientes. Quid illis
clariùs? Illud, quod remissum, & tectum est, &
non imputatur, (id est, concupiscentia) habet vim
occultæ, & quædam occultam, unde seminetur amarus oleaster,
nisi & illic eadem Dei agriculturæ remittatur, tegat-
ur, non imputatur. Quid illis illustrius, ac ter-
giverfationi minùs obnoxium? Hæc, inquam,
concupiscentia, qua solo Sacramento regenerationis
expiatur, profecto peccati vinculum generatione tray-
cit in posterum. Et paulò inferius: Hoc generi humano
infectum vulnus à diab. lo, quicquid per illud nascitur,
cognit esse sub diabolo, tanquam de suo fructu peccatum
imè decerpatur. Et mox: Hic est fructus eius ex anti-
qua immunditia stirpe, quam plantavit in homine.
Nempe quia immundissimam illam concupis-
centiam velut stirpem immunditiæ, quæ ge-
nerando traicitur, in homine primo, pec-
catum illud magnum ei persuadendo, plan-
tavit.*

Hinc est, quòd subinde concupiscentiam
illam Apostolica phrasi legem peccati vocat, quia
instar legis quodammodo peccatum jubet, ne
quis ex ea propagari peccatum originale mi-
retur. *Ex hac igitur morbida carnis, ex hac lege
peccati & mortis quisquis carnaliter generatur, re-
generari spiritaliter opus habet. Et in libro se-*

*cundo ejusdem operis: De hac lege peccati na-
scitur caro peccati, expianda per illius sacramentum,
qui venit in similitudine carnis peccati &c. sic omni-
ab eis transiit fecit in posterum ista lex vitium mortis,
quemadmodum labor &c. Et in libro secundo
adversus Iulianum: Attende pauli per, quomodo
ex hac lege peccati omnem generari hominem, & ideo
trahere originale peccatum, sanctus eloquatur Am-
brosius. Et ne quis hujusmodi locutiones ita
intelligeret, quasi concupiscentia solum velut
argumentum naturæ vitiate adesse putaretur,
sæpè causalitatem concupiscentiæ ad propa-
gandum originale vitium exprellit: aliquan-
do quidem illis utendo cavendi particulis,
quæ non possunt in alium sensum accipi, unde,
inde, per, ex, propter, quia, & similibus: *Ecce Lib. 2. cont.
unde illa confusio. ecce unde contextio & succentio fo-
liorum, ecce unde in posteris originale peccatum. Et
in libro operis imperfecti adversus eundem
Iulianum: Ecce de qua trahitur originale peccatum
(scilicet de pudenda libidine) ecce per quam
nasci voluit, qui venit non suam ferre, sed nostrum au-
ferre peccatum. Et iterum: Eo malo bene utuntur
intentione generandi; quanyis trahant inde, qui
generantur, originale peccatum. Et versus finem
libri: De hac concupiscentia suscepta tua, tibi qui-
dem pulchra nimis, sed foeda omnibus sanctis, ge-
neratione trahitur originali peccati vinculum, sola
regeneratione solvenda. Et in libro quinto prio-
ris operis: Quæ lex peccati si propterea reum parven-
tem non tenet, quia regeneratus est, quid mirum si
propterea reum tenet nascentem, quia inde generatus
est? Cujusmodi locutiones sexcentis ab Au-
gustino repetuntur. Aliquando verò disertis-
simis verbis vitium ex vitio, sicut naturam ex
natura propagari asserit. Quid enim sibi vult
aliud id quod in libro de peccato originali
dicit?**

JOHANNES
BENEDICTUS

lib. de pecc. orig. c. 37. dicit? Hinc est (ex pudenda concupiscentia carnali) quod infantes etiam qui peccare non possunt, non tamen sine peccati contagione nascuntur, non ex hoc quod licet, sed ex eo quod dedecet. Nam ex hoc quod licet natura nascitur; ex illo quod dedecet vitium. Quid sibi vult aliud quando disputat cum Iuliano: *Lib. r. c. 8. ont. Iul.* Cur non intelligis bonitati non tribui neptiarum, quod malum nascentes trahant de vitio natura? Quid sibi vult aliud quod adversus eundem alibi dicit? *Lib. 2. c. 8.* Idem Doctor (Hilarius) non dubitat dicere, naturam nostram utique istam,

que de morbo morbum trahit, ad peccandum ferti. Et alibi: Malum de malo nascendo trahitur, quod renascendo purgatur. Quid sibi vult aliud quod alio in loco apertissime dicit: De concubitu proles nascitur trahens originale peccatum, vitio propagante vitium, Deo creante naturam. Non indigent, ut mihi videtur, ista loca expositione, sed attentione: tam enim perspicua sunt, & auctoris mentem ita planam faciunt, ut si quid eis explicationis loco addideris, eam potius obscurare, quam illustrare videaris.

CAPVT OCTAVVM.

Declaratur tertio ex modo, quo Augustinus tradit peccatum ex parentibus iustis propagari in prolem.

QUOD si cui tamen ista nondum satis fuerint, ut intelligat, nihil aliud sensisse August. quam id quod ista eius perspicua verba sonant, alijs argumentis ex illo sumptis res ista liquidissime constare potest. Nam in primis, cum Pelagiani identidem illam objectionem ad interminandum originale peccatum iterarent, & velut acutissimum telum in eius defensorem Augustinum intorquerent, quomodo peccatum transit in filios fidelium, quod in parentibus non dubitamus per baptismum esse dimissum? Nunquam Augustinus ad pactum aliquod cum primo homine initum recurrit, sicut nunc Recentiores omni alio praesidio destituti solent facere: multo minus ad illam eorum responsionem, qua dicunt, ad peccati primi reatum contrahendum satis esse, ut aliquis Adæ filius vera generatione nascatur, qualescunque tandem parentes fuerint: sed semper contraquam ad firmissimum illius Catholicae veritatis firmamentum fugit, quod quamvis in parentibus expiatum sit baptismi regeneratione peccatum, concupiscentiae tamen infirmitas post baptismum in eorum membris non extinguitur: per cuius inobedientiam cum filij generentur, necesse est, ut ex ea peccatum contrahant. Quid enim concupiscentia, quae post baptismum remanet, ad istam difficultatem expediendam facit, si via generationis ex Adam profluxisse sufficiat. Nonne pactum eodem prorsus modo vim suam in eos exeret, quos comprehenderit? nonne perinde filius Adæ censeretur, etiamsi nullam membrorum inobedientiam, sed obedienti voluntatis pietate gigneretur? Cum igitur illud, quod supra dixi, sibi proposuisset Augustinus argumentum, ita respondet: Quasi verò in baptismo concupiscentia carnis infirmitas continuo sanetur, sicut continuo reatus eius aboletur: sed gratia renascendi, non conditione nascendi. Unde quisquis per hanc concupiscentiam etiam de renato nascitur, sine dubitatione oberit nato, nisi & ipse simuliter renascatur. Et in libro secundo de peccatorum meritis & remissione

eandem objectionem ita retundit: Quia renovati parentes non ex primis novitatis, sed ex reliquijs vetustatis carnaliter genuerunt, & filij ex parentum reliqua vetustate toti vetusti &c. Et generalem regulam ad huiusmodi difficultates dissipandas figens: Illud namque praecipue, propter quaestiones quae de hac re motae sunt, vel moveri adhuc possunt, attendere ac meminisse debemus; tantummodo peccatorum omnium plenam per se ipsam remissionem baptismum fieri, hominum vero ipsius qualitatem non totam continuo mutari. Cujus effectum paulò inferius exprimens: Quamdiu ergo, inquit, manet lex concupiscentialis in membris, manente ipsa reatu eius solvitur &c. Ex illa autem manente concupiscentia vetustate qui nascitur, renasci indiget, ut sanetur. Ecce commendat nobis, velut rem maxime attendendam, & cuius praecipue meminisse debemus, quod qualitas hominis, hoc est, vetustas carnis, seu lex illa concupiscentiae non continuo regeneratione sanetur: ut illius consideratione solvi possit argumentum, quo haereticis Pelagiana fidem peccati originalis impetebat. Et quid ad rem ista vetustatis, ista qualitatis, ista legis concupiscentialis in generatione praesentia, si ex Adam generando nasci satis est, dummodo pacto comprehensimus? Nonne etiam Recentiores velut inevitabile telum adversus concupiscentiam intorquere solent, quod quamvis omnis in generando libido divina potestate cessaret, non propterea transitio peccati originalis intercederet?

Sed fortassis juvenis Augustinus ista docuit, crescente verò peritia sententiam suam in senectute mutavit. Videamus igitur, quid ætatis accessu, damnata jam hæresi Pelagiana, ad Valerium Comitem scripsit: Propter hanc ergo (concupiscentiam) sit, ut etiam de iustis & legitimus nuptijs filiorum Dei, non filij Dei, sed filij saeculi generentur: quia & qui generant, si iam regenerati sunt, non ex hoc generant quod filij Dei sunt, sed ex quo adhuc filij saeculi. Et paulò inferius: Ex hac igitur concupiscentia carnis, quod nascitur, utique mundo non Deo nascitur. Et mox rei illius

Epist. 105. Lib. 2. de pecc. merit. c. 25. & lib. 3. c. 3. & alibi.

Epist. 105. in fine.

Epist. 105. in fine.